

Михайличенко Б.В., Кікінчук В.В., Пешенко О.М.

СУДОВА ЕКСПЕРТОЛОГІЯ (судова медицина)

Навчальний посібник

УДК 340.6(075)

М69

*Затверджено Вченою радою Харківського національного університету
внутрішніх справ (протокол № 10 від 24.09.2019 р.)*

Рецензенти:

Ольховський В.О. – доктор медичних наук, професор кафедри судової медицини, медичного правознавства імені засл. проф. М.С. Бокаріуса Харківського національного медичного університету, заслужений професор ХНМУ;

Кривда Г.Ф. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри судової медицини і права Одеського національного медичного університету;

Музичук О.М. – доктор юридичних наук, професор Харківського національного університету внутрішніх справ, заслужений юрист України

Автори:

Михайличенко Б.В., Біляков А.М., Безсонна Т.Ф., Бондар С.С., Веприцький Р.С., Герасименко О.І., Губін М.В., Каплуновський П.А., Кікінчук В.В., Кісь А.В., Кривенко О.І., Кулик О.Ф., Малярова В.О., Пешенко О.М., Руднєв С.С., Степанюк Р.Л., Франчук В.В., Фурман О.О., Хижняк В.В.

М69 Судова експертологія (судова медицина): навчальний посібник.
Київ, Харків: «Видавництво Людмила», 2020. 396 с.
ISBN 978-617-7974-01-6

В навчальному посібнику в послідовній формі викладений методичний матеріал з усіх розділів судової медицини, передбачений типовою навчальною програмою для курсантів та студентів закладів вищої освіти юридичного та медичного профілів. Навчальний матеріал розбитий на дві частини – методичні розробки лекцій та методичні розробки практичних занять.

ISBN 978-617-7974-01-6

УДК 340.6(075)

© Михайличенко Б.В., Кікінчук В.В.,
Пешенко О.М. та інші, 2020

ПЕРЕДМОВА	7
ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ЛЕКЦІЙ	
ЛЕКЦІЯ 1. Вступ. Поняття про судову медицину і судово-медичну експертизу. Історична довідка про розвиток судової медицини. Процесуальні та організаційні засади судово-медичної експертизи.	8
<i>Професор Б.В. Михайличенко, доцент О.І. Кривенко</i>	
ЛЕКЦІЯ 2. Судово-медична експертиза живих осіб. Організація, приводи та особливості її проведення. Експертиза встановлення ступеня тяжкості тілесного ушкодження, стану здоров'я, статевих станів та статевих злочинів.	14
<i>Доцент С.С. Бондар, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ЛЕКЦІЯ 3. Загальні питання судово-медичної танатології. Процес вмирання та смерть. Клінічна та біологічна смерть, їх діагностика. Ранні та пізні трупні явища. Діагностика давності настання смерті.	22
<i>А.В. Кісь, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ЛЕКЦІЯ 4. Огляд трупа на місці його виявлення. Завдання лікаря-спеціаліста в галузі судової медицини під час огляду трупа на місці його знайдення. Особливості огляду трупа при різних видах смерті. Документація, яку складають під час огляду місця події.	43
<i>Доцент О.Ф. Кулик, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ЛЕКЦІЯ 5. Загальні питання судово-медичної травматології. Поняття про травму. Ушкодження тупими твердими предметами, їх морфологічні ознаки та судово-медичне значення. Ушкодження гострими предметами. Особливості ран, нанесених власною рукою.	

Визначення життєвості та давнини спричинення ушкоджень шкіри. Причини смерті від дії тупих твердих та гострих предметів.50
А.В. Кісь, доцент О.М. Пешенко

ЛЕКЦІЯ 6. Судово-медична експертиза вогнестрільних ушкоджень з сучасної зброї. Поняття про вогнепальні ушкодження, їх частота, правові норми, які регламентують користування вогнестрільною зброєю. Судово-медичне визначення ознак вогнестрільної травми та дистанції пострілу. Ушкодження газовою зброєю. Вибухова травма.62
Доцент В.В. Кікінчук, А.В. Кісь

ЛЕКЦІЯ 7. Судово-медична токсикологія: загальні відомості про отрути та отруєння, класифікація отрут, діагностика отруєнь їдкими, кров'яними, деструктивними, нервово-функціональними отрутами. Судово-медична діагностика алкогольної інтоксикації.75
Професор Б.В. Михайличенко, доцент П.А. Каплуновський

ЛЕКЦІЯ 8. Судово-медична експертиза речових доказів. Загальні відомості про речові докази. Судово-медична експертиза крові, сперми та волосся.86
Професор Б.В. Михайличенко, доцент В.В. Кікінчук

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Організаційно-процесуальні основи судово-медичної експертизи.92
Професор Б.В. Михайличенко, С.С. Рудисв

ТЕМА 2. Судово-медична експертиза живих осіб з визначення ступеня тяжкості тілесного ушкодження.105
Доцент С.С. Бондар, доцент М.В. Губін

ТЕМА 3. Судово-медична експертиза спірних статевих станів та статевих злочинів.119
Доцент С.С. Бондар, доцент В.В. Кікінчук

ТЕМА 4. Огляд трупа на місці його виявлення	140
<i>Доцент Кулик А.Ф., ст. викл. Т.Ф. Безсонна</i>	
ТЕМА 5. Самостійне дослідження трупа. Визначенням давності настання смерті. Особливості експертизи трупів невідомих осіб, складання «Впізнавальної карти»	155
<i>Професор Б.В. Михайличенко, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ТЕМА 6. Судово-медична експертиза раптової смерті	165
<i>Професор О.І. Герасименко, професор Б.В. Михайличенко</i>	
ТЕМА 7. Судово-медична експертиза трупів новонароджених	177
<i>Доцент М.В. Губін, О.О. Фурман</i>	
ТЕМА 8. Ушкодження тупими твердими предметами.	192
<i>Доцент О.М. Пешенко, доцент В.В. Франчук</i>	
ТЕМА 9. Судово-медична експертиза транспортної травми.	208
<i>Професор А.М. Біляков, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ТЕМА 10. Ушкодження гострими предметами.	234
<i>Доцент О.М. Пешенко, доцент В.В. Франчук</i>	
ТЕМА 11. Судово-медична експертиза механічної асфіксії.	244
<i>Професор А.М. Біляков, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ТЕМА 12. Судово-медична експертиза вогнепальних ушкоджень...258	
<i>Професор Р.Л. Степанюк, доцент В.В. Хижняк</i>	
ТЕМА 13. Судово-медична експертиза тілесних ушкоджень від дії технічної та атмосферної електрики.	286
<i>Професор Б.В. Михайличенко, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ТЕМА 14. Судово-медична експертиза тілесних ушкоджень від дії високої та низької температури.	299
<i>Професор А.М. Біляков, доцент В.В. Кікінчук</i>	

ТЕМА 15. Судово-медична експертиза алкогольної інтоксикації ..	316
<i>Професор Б.В. Михайличенко, доцент В.В. Кікінчук</i>	
ТЕМА 16. Складання заключення у випадках насильницької смерті.	329
<i>Доцент В.В. Хиженяк, доцент О.М. Пешенко</i>	
ТЕМА 17. Судово-медико-криміналістичні методи досліджень...	332
<i>Професор В.О. Малярова, доцент О.М. Пешенко</i>	
ТЕМА 18. Судово-медична експертиза речових доказів біологічного походження.	353
<i>Професор Б.В. Михайличенко, професор Р.Л. Степанюк</i>	
ТЕМА 19. Судово-медична експертиза професійно-посадових правопорушень медичних працівників.....	383
<i>Доцент В.В. Франчук, професор Р.С. Веприцький</i>	